

Orius laevigatus, Orius majusculus

Röövtoidulised lutikad, keda kasutatakse peamiselt ripslaste tõrjeks koos röövlestadega paljudel kultuuridel.

Tutvustus

Täiskasvanud *Orius*'ed (foto autor: Jarmo Holopainen) on umbes 2,5–3 mm pikad ja suudavad lennata. Ovaalne lapik keha on pruunikasmust ning hallide laikudega. Vastsed on pehme kehaga, pisarakujulised, ilma tiibadeta ja punaste silmadega. Täiskasvanud emased munevad taimekudedesse (nt õite tupplehtedesse, leherootsudesse ja lehekaenaldesse). Munad kooruvad umbes 4–5 päevaga. Nümfistaadium kestab 2–3 nädalat ning täiskasvanud isendid elavad 3–4 nädalat.

Toime

Orius'e eeliseks on see, et ta sööb ka täiskasvanud ripslaseid, röövlestad aga peamiselt nooremaid arengujärke. Lisaks ripslastele sööb *Orius* ka karilasi, kedriklesti, lehetäisi, koi mune ja teisi väikseid putukaid, samuti õietolmu.

Kui kasvuhoones esinevad üheaegselt nii ripslane kui ka tubakakarilane, eelistab *Orius* toiduks ripslast, kuid aitab ka tubakakarilase arvukust vähendada.

Õietolmu tootvatel kultuuridel saab *Orius*'t kasutada ka ennetavalt.

Orius'ed moodustavad püsiva populatsiooni ja neid on taimedel arvukamalt näha 3–5 nädalat pärast esmakordset levitamist. Ripslaste arvukus ei hakka vähenema enne, kui lutika populatsioon on kasvanud piisavalt suureks. Soodsates tingimustes söövad *Orius*'ed keskmiselt 12 ripslast päevas, olles seega ripslaste tõrjumisel üsna tõhusad. Nii *Orius*'e vastsed kui ka valmikud on kiskjad.

Kasutamine

Orius on soovitatav viia kasvuhoonesse, kui vaatamata röövlestadega (*N. Cucumeris*) tehtud ennetavale tõrjele hakkavad taimedel levima ripslased. Röövtoidulised lutikad puistatakse koos kandeainega kultuuri lehtedele või substraadile väikeste kuhjadena (15–20 lutikat ühe kuhja kohta ehk 15–20 ml). Kuhjad peavad jääma vähemalt paariks päevaks puutumata, et tagada lutikatele paremad võimalused paljunemiseks. Kui *Orius* levitada ühtlaselt üle kultuuri, on lutikatel vähem võimalusi paljunemiseks.

Orius'ed munevad meeeldi noorte kurgivõrsete kudedesse. Pärast lutikate levitamist tuleks vältida võrsete lõikamist 1–2 nädala vältel, et munadel oleks aega kooruda.

Lutikad tuleks laiali laotada kas varahommikul või hilisõhtul – sel juhul ei lenda täiskasvanud lutikad kasvuhoonest nii kergesti välja.

Tähelepanu!

Erinevate *Orius*'e liikide kasutamisel tuleb arvestada erineva tundlikkusega päevapikkuse suhtes. *Orius*

majusculus’t kasutatakse, kui päeva pikkus on umbes 14 – 16 tundi (maist augustini), *Orius laevigatus*’t saab kasutada märtsist septembrini, kui päeva pikkus ületab 12 tundi.

Talvisel ajal annab *Orius majusculus* lisavalgustusega kasvuhoones ühe põlvkonna. Kasvuhoones arenenud põlvkond ei ole võimeline paljunema ega taga seega populatsiooni kasvu.

Suvisel ajal võiks eelistada *O. majusculus*’t, kuna ta muneb rohkem kui ükski teine *Orius*’e liik, lisaks on ta *Orius laevigatus*’est natuke suurem ning suudab ära süüa rohkem kahjureid.

Orius’ed võivad imeda vahel ka taimemahla, kuid tavaliselt see taimedele suurt kahju ei tee. Võimalikke kahjustusi tuleb siiski jälgida.

Ripslaste tõrje

Orius’ed sobivad kasutamiseks:

erinevatel kasvuhooneköögiljadel (kurk, melon, baklažaan, paprika)

maasikatel

salatil, maitsetaimedel

dekoratiivtaimedel

puukoolides

Orius/m ²		Kordus
Ennetav tõrje	0,5 – 1/m ²	Üks kord nädalas. Korrake kaks korda. Vajadusel korrata tõrjet.
Kahjureid vähe	1 – 4/m ²	Üks kord nädalas. Korrake 1–4 korda
Kahjureid palju	4 – 10/m ²	Üks kord nädalas, kuni olukord on kontrolli all.

Transportimine ja säilitamine

NB! Kasureid tuleb transportida jahedas, vältides nende ülekuumenemist. Kui kodutee on pikem, tuleks kasutada termoskotti koos külmaelemendiga. Veenduge, et kasureid sisaldav pudel ei puutuks otseselt külmaelemendiga kokku. Külmaelemendi ja pudeli vahele võib panna näiteks mingi riideeseme või ajalehe.

Säilitamine: toodet võib säilitada paar päeva 8–10 kraadi juures pimedas kohas. Pudelik asetada horisontaalselt.

Tooted

500 rõõvlutikat *Orius laevigatus*/pudel (250 ml) kandeaainena tatrakestad

Kahjurid:

ripslased, karilased, kedriklestad, lehetäid, koi munad

costRate:

0,5–10/m², üks kord nädalas, kuni olukord on kontrolli all.

Kasutus:

tundlikud päevapikkuse suhtes. Orius'ed võivad imeda vahel ka taimemahla,

Taimekaitsetunnistus nõutav:

Ei

Tootja

Biotus Oy

biotus

<https://biotus.fi/>